

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 18. Rok: 2025 Číslo: 20.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Ísť do hĺbky, slobodní od kritérií sveta (Z homílie pápeža Leva)

Slávime výročie posvätenia Lateránskej baziliky. Preto, keď sa pozeráme na túto stavbu, sa s pomocou Božieho slova zamyslíme nad tým, čo to znamená byť Cirkvou.

Najprv by sme sa mohli zamerať na jej *základy*. Ich dôležitosť je zrejmá. Ak by totiž ten, kto ju postavil, nekopal dostatočne hlboko, celá stavba by už dávno zrútila alebo by hrozilo, že sa každú chvíľu zrúti.

Aj my, pracovníci živej Cirkvi, musíme predtým, ako môžeme postaviť impozantné stavby, kopať v sebe a okolo seba, aby sme odstránili všetok nestabilný materiál, ktorý by nám mohol brániť dosiahnuť holú skalu

Krista (porov. Mt 7, 24-27). O tom výslovne hovorí svätý Pavol keď hovorí, že „nikto nemôže položiť iný základ ako ten, ktorý je už položený, a tým je Ježiš Kristus“ (3, 11).

A to znamená neustále sa vracieť k Nemu a k Jeho evanjeliu, poddajní pôsobeniu Ducha Svätého.

V opačnom prípade by hrozilo nebezpečenstvo, že budova so slabými základmi bude preťažená ťažkými konštrukciami.

Preto, keď sa s plným nasadením venujeme službe Božiemu kráľovstvu, nebuďme unáhlení a povrchní: kopme do hĺbky, oslobodení od kritérií sveta, ktorý príliš často vyžaduje okamžité

výsledky, lebo nepozná múdrosť čakania.

Tisícročná história Cirkvi nás učí, že len s pokorou a trpezlivosťou možno s Božou pomocou vybudovať skutočné spoločenstvo viery, schopné šíriť lásku, podporovať misiu, hlásať, sláviť a slúžiť tomu apoštolskému magistériu, ktorého prvým sídlom je tento chrám.

Zachej, bohatý a mocný muž, cíti potrebu stretnúť sa s Ježišom. Zistí však, že je príliš malý, aby ho mohol vidieť, a tak vyliezol na strom, čo bolo nezvyčajné a nevhodné gesto pre človeka jeho postavenia. Tu je však cesta dlhšia a šplhať sa medzi konáre pre Zacheja znamená uznať svoje obmedzenia a prekonať inhibičné brzdy pýchy. Takto sa môže stretnúť s Ježišom. Odtiaľ, od tohto stretnutia, začína pre neho nový život.

Ježiš nás mení a povoláva nás, aby sme pracovali na veľkom Božom stavenisku, múdro nás formuje podľa svojich plánov spásy.

V posledných rokoch sa často používal obraz „staveniska“ na opísanie našej cirkevnej cesty. Ide o pekný obraz,

ktorý hovorí o činnosti, kreativite, angažovanosti, ale aj o námahách, o problémoch, ktoré treba riešiť. Vyjadruje skutočné, hmatateľné úsilie, s ktorým naše spoločenstvá každý deň

rastú, v zdieľaní chariziem a pod vedením duchovných pastierov.

Chcel by som spomenúť jeden

podstatný aspekt poslania katedrály: liturgiu. Ona je „*vrcholom, ku ktorému smeruje činnosť Cirkvi, a [...] prameň, z ktorého prúdi všetka jej sila*“.

V nej nachádzame všetky témy, ktoré sme spomenuli: sme budovaní ako Boží chrám, ako jeho príbytok v Duchu, a dostávame silu hlásať Krista vo svete.

Venujme všetku pozornosť tomu, aby jednoduchá krása obradov mohla vyjadriť hodnotu bohoslužby pre harmonický rast celého Pánovho tela.

Svätý Augustín hovoril, že „*krása nie je nič iné ako láska a láska je život*“ (Prejav 365, 1). Liturgia je oblasť, v ktorej sa táto pravda realizuje mimoriadnym spôsobom; a prajem si, aby tí, ktorí pristupujú k oltáru, mohli odísť naplnení tou milosťou, ktorou Pán chce zaplaviť svet .

Tretie prikázanie

(pohľad na Dekalóg)

Od samého začiatku Boh postavil jasné pravidlá. Boh stvoril svet a vložil doňho poriadok, ktorý bol zverený človeku, a ktorý vymedzuje prácu a odpočinok. Jeden deň zo siedmich bol Bohom určený k tomu, aby človek odpočíval od prác a zasvätil ho Bohu.

Už v Starom zákone daroval Boh svojmu ľudu sviatočné dni, zvlášť Veľkú noc a sobotný deň ako dni odpočinku, spoločného stretnutia, modlitby a počúvania Božieho slova.

Pre kresťanov v apoštolskej dobe bola síce sobota sviatočným dňom, ale schádzali sa v prvý deň týždňa, teda v nedeľu, ktorá začínala po západe slnka. Je to pochopiteľné.

V nedeľu sa odohrala ohromujúca udalosť zmŕtvychvstania. Život kresťanov sa ňou obohatil o novú dimenziu. Svet sa stal pre všetkých veriacich v Krista od tejto nedele iným svetom, zažili znovuzrodenie

V latinčine má nedeľa názov „dominica“ čiže „Pánov deň“ a v ruštine „voskresenie“ ako deň vzkriesenia. Nedeľa totiž v týždennom rytme času pripomína deň Kristovho vzkriesenia.

Je to Veľká noc týždňa. Preto Cirkev tým, že si deň Kristovho vzkriesenia pripomína nielen raz v roku, ale každú nedeľu, chce ukázať každej generácii, čo

tvorí základ dejín, s ktorým súvisí tajomstvo počiatku i tajomstvo konečného osudu sveta.

Stredobodom tohto dňa je slávenie Eucharistie, lebo práve tu sa celé spoločenstvo veriacich stretáva so Vzkrieseným Pánom, ktorý nás pozýva na svoju hostinu.

Spoločenstvo veriacich v Kristovi tvoria veriaci vo farnosti. Je to miesto, kde sú zvolaní všetci veriaci, aby slávili nedeľnú eucharistickú obeť.

Farnosť vedie kresťanský ľud ku správny prejavom liturgického života a zhromažďuje ho pri liturgickom slávení, učí Kristovej spásnej náuke, uvádza do života lásku Pána v dobrých a bratských skutkoch.

Svätý Ján Zlatoústý hovorí, že nemôžeme sa doma modliť tak ako v kostole, kde je Boží ľud zhromaždený, kde sa volanie vznáša k Bohu jedným srdcom. Tam je niečo viac, jednota myslenia, súzvuk duší, zväzok lásky, modlitby kňazov a veriacich.

Ten istý Ježiš Kristus ako sa stretol s apoštolmi po svojom zmŕtvychvstani, stretá sa aj s nami, osobitne na nedeľnej svätej liturgii, aby nám dal ten najkrajší dar a tým je pokoj duše a blaženosť človeka, aby nás upevnil vo viere a tak urobil svojimi učeníkmi.

Nedeľa je tou šancou, tým časom, kedy človek môže vojsť so svojou slabosťou, so svojimi problémami, so svojou veľkosťou alebo biedou do tajomstva Eucharistie, ktorá spôsobuje, že spása sa neustále splňa, neustále sa koná, neustále trvá.

Nedeľa je totiž deň, v ktorom kresťan viac ako v ktoromkoľvek inom dni je povolaný pripomenúť si spásu, ktorá sa mu ponúkla v krste a ktorá ho urobila novým človekom v Kristovi.

Nie je to iba sviatosť osobného spoločenstva človeka so vzkrieseným Pánom, ale je to zároveň aj sviatosť nášho spoločenstva, jedných s druhými v jednom tele Kristovom.

Tretie prikázanie nie je bremenom, ani povinnosť, ale je privilegium človeka, je to prejav Božej starostlivosti o nás.

Povinnosť svedomia, prameniaku vo vnútornej potrebe Cirkvev neprestávala zdôrazňovať, i keď spočiatku nepokladala za potrebné prikazovať ju. Len neskoršie pre vlažnosť alebo nedbanlivosť niektorých musela vysvetliť povinnosť účasti na nedeľnej svätej liturgii.

Tým, že sa v nedeľu dokážeme odpútať od prác a povinností, že sa zriekame možnosti prípadného zárobku, dávame najavo, že náš život nezávisí predovšetkým od toho, čo urobíme alebo

čo zarobíme, ale že je Božím darom a že Boh je pre nás najdôležitejší.

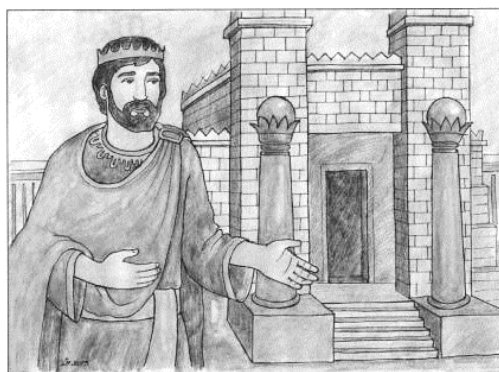
Znovuobjavenie tohto dňa je milosť, o ktorú treba prosiť nielen pre dokonalé prežívanie vlastných požiadaviek viery, ale aby sme aj konkrétne odpovedali na hlboké vnútorné túžby, ktoré sú v každej ľudskej bytosti.

Odpočinok je posvätná vec, lebo pre človeka je nevyhnutné vytrhnúť sa niekedy z príliš vyčerpávajúceho kolobehu pozemských povinností a znovu si uvedomiť, že všetko je Božie dielo.

Úcta k odpočinku je vždy úctou aj k človeku. A ak Boh hovorí, že na siedmy deň máme odpočívať, stará sa o naše zdravie, o naše dobro, o naše šťastie.

Podľa Katechizmu Katolíckej cirkvi majú kresťania svätiť nedeľu aj tým, že svojej rodine a svojim blízkym venujú čas a starostlivosť, ktoré im ťažko môžu venovať v iných dňoch týždňa. Nedeľa je aj dňom premýšľania, ticha, vzdelávania sa a meditácie, čo všetko prospieva rastu vnútorného a kresťanského života.

Okrem bohoslužby a pracovného odpočinku ku kresťanskému sláveniu sviatkov a nedele patrí aj venovanie času a záujmu blízkym príbuzným, či priateľom, rozvoju duchovného a kultúrneho života a v neposlednom rade aj starým, chorým a opusteným ľuďom.

Liturgický program

Liturgický program po 23. nedeli po Päťdesiatnici

od 17.11. do 23.11. 2025

Pondelok 17.11.	Sv. Gregor Divotvorca, neocézarejský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) † Štefan, Mária, Štefan... 18:00 sv. lit. (slov.) † Anna, Anna, Juraj...
Utorok 18.11.	Sv. muč. Platón a Roman	06:30 sv. lit. (csl.) † Juraj 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Dáša 2. † František, Jozef, Pavol, Martin...
Streda 19.11.	Sv. prorok Abdiáš Sv. mučeník Barlaam	06:30 sv. lit. (csl.) * Mária, Peter 18:00 sv. lit. (slov.) † Mária, Peter 19:00 Moleben k bl. Jozafate s prosbami
Štvrtok 20.11.	Bl. Jozafata Hordaševská	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna, Jozef (panychída) 17:00 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Peter, Mária, Andrej, Anna
Piatok 21.11.	Vstup Presvätej Bohorodičky do chrámu mirovanie, požehnanie detí voľnica	07:30 sv. lit. (csl.) * Anna 16:30 sv. lit. (slov.) * za farnosť 18:00 sv. lit. (slov.) * Beáta, Bibiána, Tatiana
Sobota 22.11.	Sv. apoštol Filemon a spoločníci	07:00 sv. lit. (csl.) † Anna 17:00 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Peter. Anna, Andrej...
Nedeľa 23.11.	24. nedeľa po Päťdesiatnici Naši otcovia sv. Amfilochios, ikonijský biskup a Gregor, akragantský biskup hl. 7	07:30 sv. lit. (slov.) * Božena s rod. 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Marián, Štefánia, Ján 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * rod. Šatníková, Geus, Šujanská

Liturgický program

Liturgický program po 24. nedeli po Päťdesiatnici od 24.11. do 30.11. 2025

Pondelok 24.11.	Sv. veľkomočenica Katarína Sv. veľkomočeník Merkúr	06:30 sv. lit. (csl.) * <i>Antónia</i> 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Lucia</i>
Utorok 25.11.	Naši otcovia, hieromučeníci sv. Kliment, rímsky pápež, a sv. Peter, alexandrijský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Juraj, Júlia, Štefan, Valika</i> 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Aneta</i>
Streda 26.11.	Prep. otec Alypius Stípnik	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Štefan, Mikuláš, Michal...</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Mária, Antónia, František</i>
Štvrtok 27.11.	Sv. mučeník Jakub Perzský	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Ján, Alžbeta</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Anna, Vasil', Michal...</i>
Piatok 28.11.	Sv. mučeník Irenarch zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Stanislav</i> 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Gabriela, Peter, Ivana...</i>
Sobota 29.11.	Prepodobný Akakios	07:00 sv. lit. (csl.) † <i>Sven</i> 17:00 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Anna, Pavel (panychída)</i>
Nedeľa 30.11.	25. nedeľa po Päťdesiatnici Svätý apoštol Andrej Prvopovoláný hl. 8 Zbierka: Charita	07:30 sv. lit. (slov.) * <i>Július</i> 09:00 sv. lit. (csl.) * <i>za farnosť</i> 11:00 sv. lit. (slov.) * <i>Peter s rod.</i> 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Anna, Andrej, Mária,</i> <i>Peter, Pavol</i>

Filipovka

(pôstne obdobie pred sviatkami Teofánie)

Filipovka je jedným zo štyroch pôstnych období v byzantskom liturgickom roku a je dôležitým a nezanedbateľným obdobím duchovnej prípravy na sviatky Kristovho narodenia.

Gréckokatolíkov na Slovensku počas nej v súčasnosti zaväzuje iba povinnosť zdržiavať sa mäsitých pokrmov v piatok, ktorá je prakticky identická so zvyškom liturgického roka. Na rozdiel od Veľkého pôstu nemá Filipovka ani vlastné liturgické predpisy.

Jej korene siahajú do raného kresťanstva. Bola to cirkev v Ríme, ktorá začala v polovici 4. storočia oslavovať sviatky Narodenia Pána práve 25. decembra.

Toto obdobie v niektorých svojich kázňach už okolo roku 379 spomína sv. Gregor Naziánsky. Sv. Ján Zlatoústý zaznamenáva, že zaviedol tento pôst v Antiochii okolo roku 380, nasledujúc vzor rímskej cirkvi.

Súčasný 40-dňový obdobie Filipovky bolo definitívne zavedené na Konštantínopolskom sneme v roku 1166.

Cirkev vždy predkladala veriacim obdobie pôstu ako pozvanie k prehĺbeniu

vzťahu s Bohom, sebou samým i ostatnými ľuďmi.

Pôst nás pozýva priblížiť sa k Bohu zložiť masky, ktoré každodenne nosíme a za ktoré sa skrývame, aby sme tak ešte intenzívnejšie a hlbšie zakúsili, ako veľmi potrebujeme jeho lásku a odpustenie.

Sv. Bazil Veľký v súvislosti s pôstom používa tieto slová: „*Nezahaľuj si tvár, ako to majú vo zvyku herci. Herec je ten,*

ktorý v divadle predstavuje inú osobu. Aj keď je otrokom, často predstavuje pána a obyčajný človek zase kráľa. V tomto živote, ako na nejakom javisku, viacerí práve tak vedú divadelný život, a pritom majú v srdci niečo iné, čo

v tej istej podobe ukazujú ľuďom. A tak neskrývaj svoju tvár! Aký si, tak si počínaj. (..) Radostne sa ponáhľaj k daru pôstu. Pôst predstavuje starobylý dar, ktorý nestarne a neochabuje.“

Najčastejším vyjadrením ducha pôstu sú intenzívnejšia modlitba, väčšia striedmosť v jedení i almužna, a teda podelenie sa s tými, ktorí trpia na nedostatok a núdzu.

Tri deti (príbehy pre potešenie duše)

Keď dostal miesto redaktora v istom celoštátnom časopise, pomyslel si, že už je za vodou. Zavolať mame, otcovi a, samozrejme, svojej láske Monike, ktorej jednoducho povedal: „Dostal som to miesto! Môžeme sa vziať!“

Vzali sa a po čase sa im narodili tri čiperné detičky: Matej, Marta a Lacko.

Šťastie trvalo šesť rokov. Potom časopis prestali vydávať.

Mladý otecko si našiel iné redaktorské miesto - v miestnych novinách. Ale aj tieto noviny sa vydávali len krátko. Vtedy sa musel pri hľadaní práce ešte viac obracať.

Mladá mamička a tri deti pozerali každý večer do čoraz zachmúrenejšej ockovej tváre.

Raz večer muž zatrpknuto vybuchol: „Je to zbytočné. V mojom odbore nenájdem nič. Všetci znižujú stav, prepúšťajú...“

Monika sa snažila povzbudiť ho, rozprávala mu o jeho snoch, o jeho neodškriepiteľných schopnostiach, o nádeji...

Na druhý deň otec vstal až keď deti odišli do školy. S ťažkým srdcom si vzal šálku kávy a podišiel k písaciemu stolu, pri ktorom zvyčajne pracoval. Pohľad mu podol na smetný kôš. Jeho pozornosť upútalo niekoľko ružových keramických črepín.

Uvedomil si, že sú to kúsky troch ružových prasiatok, pokladničiek jeho detí. A na jeho stole bola hrstka mincí - bolo tam veľa centov a zopár eur a tiež niekoľko pozlátených gombíkov. Pod hrbkou peňazí bol lístok papiera, na ktorý detská rúčka napísala: „Milý ocinko, my ti veríme. Matko, Martuška a Lacko.“

Oči mu zvlhli, čierne myšlienky zmizli, narástla odvaha. Mladý otec zaťal päste a sľúbil: „Vašu dôveru nesklamem!“

Dnes je na písacom stole jedného z najdôležitejších vydavateľov v Európe obrázok so strieborným rámečkom. Vydavateľ naň s hrdosťou ukazuje: „Toto je tajomstvo mojej sily!“ Je to len kúsok papiera s neistým a trochu roztraseným písmom: „Milý ocinko, my ti veríme!...“

Tí druhí...

V chráme sedeli vedľa seba otec so synom. Chlapec zrazu štuchol lakťom otca a zasmial sa: „Ocko, pozri sa. Ten ujo spí.“

Otec sa vážne pozrel na syna a povedal: „Bolo by lepšie, keby si zaspal aj ty a nehovoril zle o druhých.“